

ВІЙСЬКОВІ НАУКИ

УДК 355.2.48

DOI: 10.15587/2313-8416.2018.146020

АНАЛІЗ СПЕЦИФІКИ ВЗАЄМОДІЇ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ В ЛОГІСТИЧНИХ ПРОЦЕСАХ ТИЛОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

© А. В. Зозуля, М. В. Матросов

У дослідженні запропоновано аналіз особливостей взаємодії військової частини з постачальниками в логістичних процесах тилового забезпечення. Особлива увага наділяється створенню класифікації постачальників військових частин. Запропоновано критерії вибору постачальників тилового забезпечення війська відповідно до вимог закупівельної логістики. Спроектовано технологію вибору постачальників для військових частин

Ключові слова: тилове забезпечення, логістика, військова частина, постачальники, класифікація, критерії вибору, закупівлі

1. Вступ

Питання постачання традиційно перебувають у зоні особливої уваги з боку командування військових частин, що пояснюється значним впливом ефективності керування системою постачання на проблему підтримки боєготовності війська. Ефективне управління логістичними процесами постачання дозволяє підвищити підсумкову економію витрат військової частини за рахунок використання функцій вибору постачальників і постачання. Щоб домогтися цього, необхідний цілісний підхід до керування взаєминами з постачальниками, що дозволив би зв'язати стратегію постачання з її реалізацією, підсилив участь постачальників у тиловому забезпеченні війська.

2. Літературний огляд

В роботі [1] розглядається сутність тилового забезпечення військових підрозділів. В дослідженні [2] з позицій логістичних процесів виділяються основні проблеми управління матеріальними запасами. Автор роботи [3] аналізує схеми використання логістичних ланцюжків військ НАТО. В роботі [4] взаємодія військової частини з постачальниками розглядається з точки зору управління системою матеріально-технічного забезпечення війська. Аналіз особливостей управління ланцюжками поставок, основні складові логістичних витрат викладено в [5]. В роботі [6] систематизовано основні особливості перепроєктування логістичних бізнес-процесів. В дослідженні [7] пропонуються можливі шляхи вдосконалення управління запасами та постачаннями шляхом здійснення електронного постачання. В науковій праці [8] систематизуються різні погляди на розвиток логістичних систем забезпечення військ. Стратегічні пита-

ня управління запасами та постачаннями проаналізовані в роботі [9]. Ретроспектива розвитку та напрямки удосконалення логістики військових підрозділів подана в дослідженні [10].

Аналіз спеціалізованої літератури засвідчує, що дослідження взаємодії військової частини з постачальниками в логістичних процесах тилового забезпечення є актуальною науковою задачею. Проте визначені напрями досліджень не містять технології вибору постачальників для військових частин.

3. Мета та задачі дослідження

Метою дослідження є вдосконалення технології взаємодії військової частини з постачальниками в логістичних процесах тилового забезпечення відповідно до вимог закупівельної логістики.

Для досягнення мети були поставлені наступні задачі:

- створення класифікації постачальників військових частин;
- формування критеріїв вибору постачальників тилового забезпечення війська відповідно до вимог закупівельної логістики;
- розроблення технології вибору постачальників для військових частин.

4. Взаємодія військової частини з постачальниками в логістичних процесах тилового забезпечення

Планування й проведення діяльності по закупівлі й поставці починається з вибору відповідних постачальників. Виявлення й вивчення джерел закупівлі й поставки не є разовим заходом, а повинне проводитися систематично, базуючись на різних джерелах інформації (рис. 1).

У якості звичайних джерел інформації можуть виступати каталоги (у друкованому або електронному виді), торговельні журнали, різного роду рекламні оголошення, прайс-листи, торговельні директорії (реєстри) постачальників і товарів, торговельні представництва й ін.

Каталоги найбільш відомих джерел постачання містять, наприклад, інформацію про виробничі джерела, пропозиції, перелік товарів, що перебувають у наявності в дистрибуторів, ціни, розміри знижок і т. п.

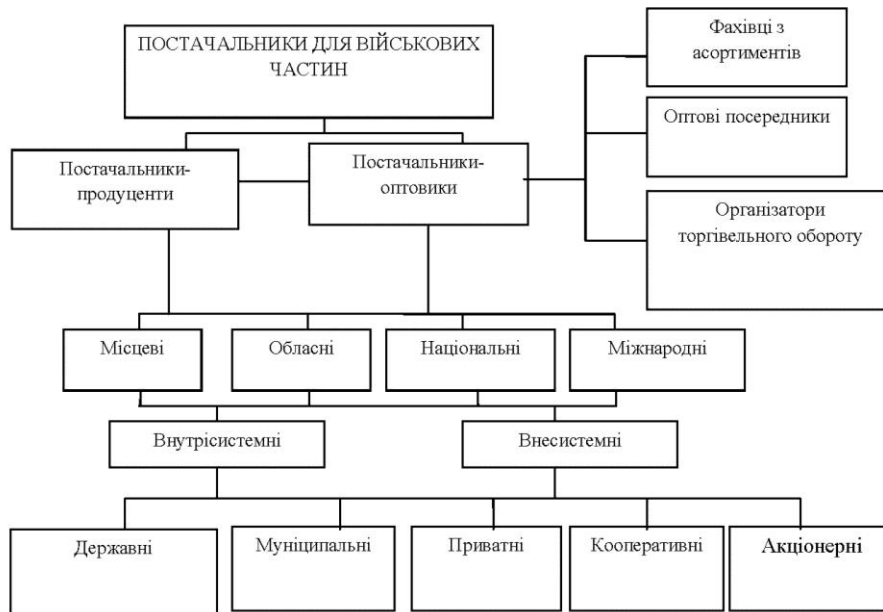

Рис. 1. Класифікація постачальників військових частин

Таким чином, різноманітність і велика кількість потенційних постачальників необхідної продукції робить досить актуальною проблему вибору тих з них, які могли б з найбільшим ефектом забезпечити успішну виробничу діяльність організації.

Відповідно до вимог закупівельної логістики для військових частин, а також на основі принципів військової економіки база критеріїв відбору постачальників для логістичних процесів тилового забезпечення війська має включати наступні показники:

1) відповідність продукції потребам тилового забезпечення;

2) оперативність доставки та швидкість здійснення розрахункових операцій;

3) оптимальне співвідношення ціни та якості товару;

4) виконання вимог стосовно прозорості тендерних закупівель;

5) відсутність корупційних ризиків у схемі взаємодії;

6) бажання постачальників виконувати частину комерційних операцій на волонтерських засадах.

Перелік документальної звітності, яку варто використовувати при взаємодії військової частини з постачальниками, представлена на рис. 2.

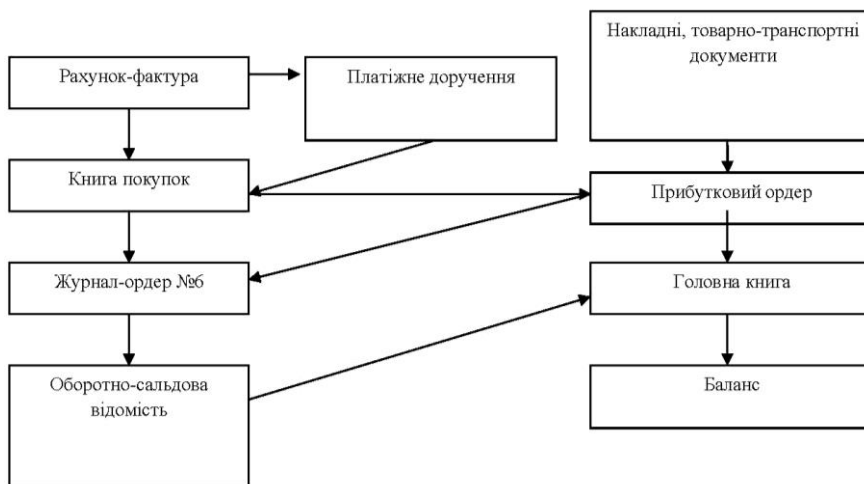

Рис. 2. Схема документообігу військової частини з постачальниками

При відсутності яких-небудь розбіжностей між документами й доставленими цінностями прибутковий ордер можна не виписувати, а оформляти прихід проставленням спеціального штампа на супровідних документах відправника вантажу, у відбитку якого втримуються основні дані прибуткового ордеру. Завдяки цій процедурі знижується вірогідність корупційних ризиків в логістичних ланцюжках взаємодії військової частини з постачальниками.

5. Результати дослідження та їх обговорення

Проведене дослідження дозволило розробити схему вибору постачальників для потреб тилового забезпечення війська, яка наведена на рис. 3. Всі етапи та інші складові цієї схеми ґрунтуються на запропонованих критеріях відбору постачальників для логістичних процесів тилового забезпечення війська й покликані гарантувати запобігання виникненню корупційних ризиків.

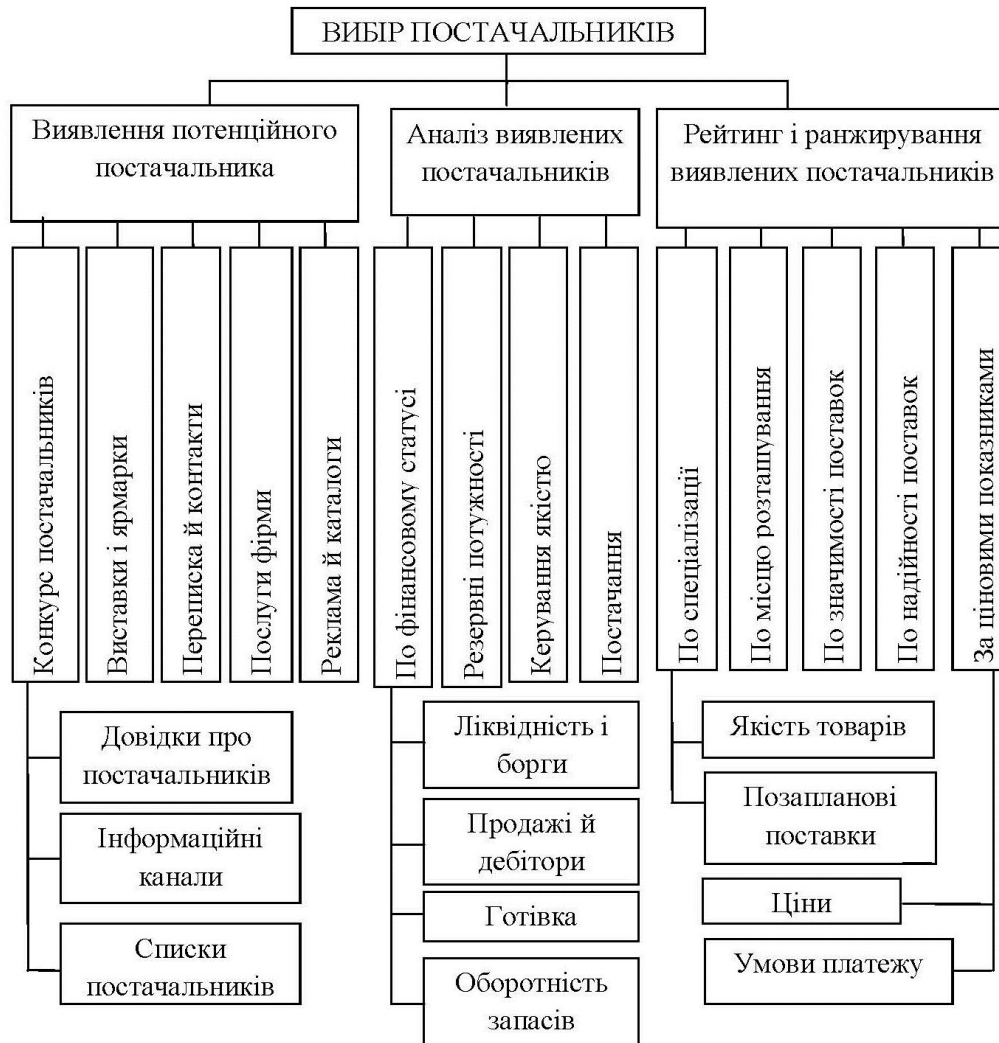

Рис. 3. Схема процесу вибору постачальників для військових частин

Створена схема унаочнює процес вибору постачальників для військових частин в логістичних процесах тилового забезпечення.

Таким чином у даному дослідженні знайшло свого відбиття аналіз особливостей взаємодії військової частини з постачальниками в логістичних процесах тилового забезпечення.

Наукова новизна даного дослідження визначається створеною технологією вибору постачальників для військових частин.

Практичне значення полягає в рекомендаціях командуванню військових підрозділів стосовно вибору постачальників тилового забезпечення війська відповідно до вимог закупівельної логістики.

Подальшим напрямком даного дослідження може виступати розроблення методики оцінки ефективності тилового забезпечення війська.

6. Висновки

1. На основі виявлення та вивчення джерел закупівлі й поставки створено класифікацію постачальників військових частин.

2. Відповідно до вимог закупівельної логістики для військових частин запропоновано найважливіші критерії оцінки й відбору постачальників.

3. Сформовано рекомендації керівництву військових підрозділів стосовно технології вибору постачальників для військових частин.

Література

1. Башкиров Н., Хаирбеков З. Концептуальные основы тылового обеспечения Вооружённых сил США // Зарубежное военное обозрение. 2014. № 5. С. 28–33.
2. Волкова Е., Портнова Г. А. Основные проблемы управления материальными запасами: тези доп. VI всеукр. наук. студ. конф. // Актуальні питання менеджменту в сучасних умовах. Донецьк: Донецький національний технічний університет, 2007. С. 288–290.
3. Чеботарев С. С., Попова Ю. В. Логистика войск НАТО // Вестник Академии военных наук. 2015. № 2 (51). С. 152–157.
4. Іщенко О. В. Орган управління системою матеріально-технічного забезпечення Збройних Сил України, яким йому бути? Центр воєнної політики та політики безпеки. URL: <http://defpol.org.ua/>
5. Gilmore, D. A. Decade of Supply Chain Management / D. Gilmore // Supply Chain Digest. 2010. URL: http://scdigest.com/assets/On_Target/10-01-19-1.php
6. Чухрай Н. І., Матвій С. І. Перепроєктування логістичних бізнес-процесів у ланцюгах поставок // Вісник НУ «Львівська політехніка» «Логістика». 2014. № 811. С. 403–414.
7. Междибовська Н. С. Електронне постачання: правила досягнення успіху // Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму. 2011. № 1 (4). С. 261–265.
8. Ковалишин С. С., Халтурин Р. В. Напрями удосконалення організаційно-штатної структури органів технічного забезпечення у військовій ланці в єдиній системі матеріально-технічного забезпечення // Збірник наукових праць Військової Академії. 2014. № 2 (2). С. 70–76.
9. Сток Дж. Р., Ламборт Д. М. Стратегическое управление логистикой. Москва: ИНФРА-М, 2013. 797 с.
10. Хазанович О. І. Система матеріально-технічного забезпечення. Ретроспектива розвитку та напрями удосконалення. Наука і оборона. 2007. № 1. С. 53–57.

*Рекомендовано до публікації д-р військових наук Городнов В. П.
Дата надходження рукопису 22.10.2018*

Зозуля Артем Володимирович, кандидат військових наук, кафедра бойового та логістичного забезпечення. Національна академія Національної гвардії України, майдан Захисників України, 3, м. Харків, України, 61001
E-mail: Zoza80@yandex.ru

Матросов Михайло Валентинович, старший викладач, кафедра вогневої підготовки, Національна академія Національної гвардії України, майдан Захисників України, 3, м. Харків, України, 61001
E-mail: mail@nangu.edu.ua